

mora biti shvaćen isključivo kao brodarov zastupnik. On je odgovoran samo brodaru, a ne i brodarovim subkontrahentima, koji prema njemu nemaju nikakvog direktnog zahtjeva.

/DMF 1964, str.368/

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Havre

Presuda od 11.VI 1963.

The Indemnity Marine Insurance c/a
N.O.C.H.A.P. i Sté de Manutention
de La Réunion

Prijevoz stvari morem - Skladištar - Zastara - Papirnate vreće - I skladištar kome je brodar predao teret da ga izruči primaocu, ima pravo na jednogodišnju zastaru iz prijevoznog ugovora - Ni brodar ni skladištar nisu odgovorni za manjak tereta uvrećenoga u neodgovarajućim papirnatim vrećama

Osiguratelj koji je primaocu nadoknadio manjak uvrećenog mlijeka u prahu, oštećenog tokom prijevoza morem, tuži brodara i skladištara, kome je brodar predao teret, za naknadu štete. Roba je bila prevezena s pet brodova.

Tuženici su, među ostalim, stavili prigovor zastare, jer da je tužba za manjke iz nekih brodova podnesena nakon isteka godine dana od kada je teret primljen.

Sud je ovaj prigovor u cijelosti prihvatio.

Prema francuskom pravu na sektor puta od ukrcaja do iskrcaja primjenjuje se zakon od 2.IV 1936, koji uglavnom reproducira Konvenciju o teretnici od 1924. godine, pa tako predviđa i jednogodišnji zastarni rok. Prema tome primjenom ovoga zakona za brodara je nastupila zastara.

Na skladištara taj zakon ne može biti primijenjen, jer se njegov rad obavljao na kopnenom dijelu puta. On se, u svoju korist, pozvao na čl.433 Trgovačkog zakonika, koji za poslove pomorskog prijevoza također predviđa jednogodišnji zastarni rok. Izvršenje prijevoznog ugovora, kaže sud, započinje predajom tereta vozaru, a završava njegovim izručenjem primaocu. Ako pomorski dio puta mora biti reguliran propisima zakona od 2.IV 1936, njegova početna i završna faza, koje uvjetuju dobar ishod transporta, moraju logički biti podvrgnute propisima Trgovačkog zakonika o pomorskim prijevozima; ne priznati skladištaru blagodat čl.433 značilo bi jednog

mandataru podvrgnuti dužim zastarnim rokovima i staviti ga u podređeni položaj prema brodaru, prema čemu bi skladištar izgubio mogućnost regressa nakon izmaka jednogodišnjeg zastarnog roka, premda je njegova uloga usko povezana s brodarovom ulogom i produžuje se do izvršenja posla.

U pogledu ostalih brodova sud je također odbio tužbeni zahtjev.

Vještaci su ustanovili da papirnate vreće nisu, obzirom na svoje stanje, bile sposobne izdržati operaciju ukrcaja i iskrcaja i slaganja na brodu, pa je sud došao do zaključka da je šteta prouzrokovana slabim pakovanjem za koje ni brodar a ni skladištar ne odgovaraju.

/DMF 1964, str.43o/

B.J.

Zastara roka prema skladištaru

U gornjoj presudi najinteresantnije pitanje svakako je ono o zastarnom roku prema skladištaru. Sud, kako proizlazi iz njegovog obrazloženja, prihvaća jednogodišnji zastarni rok iz dva glavna razloga: a/ i za skladištara se radi u stvari o prijevoznom poslu; b/ da mu se ne onemogući pravo regressa prema brodaru.

Mislimo da se i jednom i drugom stajalištu može opravdano prigovoriti. Konkretno:

Ako sud smatra da skladištar prema primaocu izvršava ugovor o prijevozu koji je obavezan izvršiti brodar, tada nije shvatljivo radi čega uopće i dopušta tužbu protiv skladištara. Brodar je sklopio ugovor i on jedino odgovara svojim sukontrahtentima. Sve osobe kojima on povjerava pojedine poslove u izvršenju svoje obveze ne stoje s korisnicima prijevoza u nikakvom ugovornom odnosu, pa prema tome nisu pasivno legitimirane. Pod ovom pretpostavkom jedino brodar od skladištara ima načelno pravo tražiti naknadu štete. Već smo imali prilike istaći da se danas sve više zastupa stajalište da i skladištari mogu biti direktno odgovorni korisnicima prijevoza i ako s njima nisu stupili u nikakav ugovorni odnos. Međutim, što je kod ovoga bitno napomenuti je to da se ta odgovornost ne osniva na ugovoru već isključivo na vanugovornom odnosu. Ako je to tako, tada ni propisi o prijevoznom poslu ne mogu prema skladištaru doći do primjene, već načela odnosno propisi građanskog prava o naknadi vanugovorne štete.

Priznavanjem dužeg zastarnog roka ne bi skladištaru bilo onemogućeno pravo regresa prema brodaru. To bi bilo samo pod uvjetom da je brodar sa skladištarom sklopio ugovor o prijevozu koji predviđa jednogodišnji zastarni rok. Medjutim to nije slučaj. Skladištar i brodar ne sklapaju ugovor o prijevozu, već građanskopravni ugovor o djelu, a eventualno i o uskladištenju. Prema tome u njihovom međusobnom odnosu moraju doći do primjene zastarni rokevi ovih posala koji su, redovito, duži od zastare iz prijevoznog posla. Tačno je što sud tvrdi u gornjoj presudi da skladištar ustvari izvršava jedan dio operacija koje je brodar dužan izvršiti na temelju prijevoznog ugovora, ali ta činjenica ne uvjetuje da u njihovom međusobnom odnosu ti poslovi poprime karakter prijevoznog posla. Primjenjujući ovo drugo stajalište moglo bi se dogoditi da prava korisnika prijevoza prema brodaru zastare, ali da ujedno ne zastari brodarove prave prema skladištaru. Medjutim ni pod ovom pretpostavkom nema opasnosti neopravdanog obogaćenja brodara na štetu skladištara, jer će se ovaj zadnji, u slučaju tužbe koju bi eventualno brodar protiv njega podnio, moći opravdano braniti navodom da tužitelj ne trpi nikakvu štetu, jer je njegov zahtjev zastario, pa da prema tome nema ništa od njega tražiti.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Havre

Presuda od 29.X 1963.

Cie Marine Marchande c/a zapovjednika
brodova "Santa-Elena", "Casteville" i
"Heima-Adzard-Fritzen"

Prijevoz stvari morem - Klausula nadležnosti suda - Požar na brodu - Šteta nastala svojstvom tereta - Klausula o nadležnosti da bi bila pravomoćna mora biti konkretna - Brodar ne odgovara za štete nastale požarom ako tužitelj ne dokaže njegovu krivnju - Pod istim uvjetima ne odgovara ni za štetu nastalu svojstvom tereta

Brodar je prevezao teret ribljeg brašna u tri broda iz raznih peruanskih luka u Le Havre. Na odredištu je utvrđeno da nedostaje u prvom brodu 1.431 kg, u drugom 1.063 kg, a u trećem 2.381 kg tereta. Osiguratelji, nastupajući na mjesto primarca-osiguravatelja, tuže zapovjednike brodova kao zapovjednike i kao zastupnike brodarove.

Tuženici su u prvom redu podigli prigovor nenadležnosti suda. U teretnici je bila navedena klauzula prema kojoj je brodar imao pravo izabrati sud pred kojim će se spor